

Välkomna in i medeltidens klor!

Befängd eld, romantik, musik, tidsenlig mat och
en grönskande gård

En medeltida saga i Visby innerstad

Ni kanske har hört att "där det fanns munkar, fanns det också jätta drycker". Det stämmer naturligtvis inte helt och fullt, men faktum är att munkarna runt om i Europa var flitiga tillverkare av både öl och vin. Hur gott det var eller vilka smaker som fanns förtäljer inte historien men man kan ana... Munkar och nunnor i sina kloster odlade kryddor från världens alla hörn som användes för att smaksätta både dryck och mat. Några medeltida recept finns bevarade än idag och med lärdom från dem hälsar vi er välkomna in att smaka på vår lilla bit av medeltiden!

Förrätter

Soppa - med purjolök och svamp	75:-
Förrätt - Kryddig salami, saffranssurkål, bönsallad med medeltida vinägrett, rostade rotsaker, kryddig ost, syrad rödlök och färskost	149:-

Huvudrätter

Brinnande kycklinghalva - späckad med torkad frukt, serverad på en bädd av honungskål	179:-
Vegetarisk Pirog - fylld med champinjoner, lök och spenat, avnjuts med honungskål och färskost	159:-

Revben

- med lingon serverat på en bädd av kumminkryddad surkål	180:-
Lamm - med matveterisotto och pepparrotskräm	229:-

Efterrätter

Pannkaka ~ serveras med salmbärssylt och grädde	72:-
Kryddiga äpplen ~ med sås	69 :-
Fläderpudding ~ med hallonsås och bär	106:-
Preussiskt päron ~ med syrad grädde och hallon	95:-

Taffel

En måltid under medeltiden bestod av flera rätter, en så kallad taffel. Det börjar med något surt, salt eller smakrikt, följt av huvudrätten och därefter något sött. Denna ordning främjar matsmältningen och ansågs nyttig. Det här försöker vi att återskapa lite på vårt sätt. Taffel är som en trerättersmiddag där alla delar ur samma tallrik, förutom efterrätten som blir personlig. En taffel räcker till två vuxna och två barn, eller tre vuxna.

En närmare titt på förrätterna visar snabbt att de helt eller till stor del är vegetariska. Vi vill börja våra tafflar med en tanke till de människor som utgjorde majoriteten av befolkningen, nämligen bönderna. Klyftorna mellan rik och fattig under medeltiden var gigantiska (då som nu) och något för oss så självklart som kött var dyrt och förunnades ofta bara de högre samhällsklasserna. Till högtid och fest passade man å andra sidan på att unna sig ordentligt! Under huvudrätten klättrar vi i samhällsskikten, för att slutligen hamna vid efterrätten. Dessa söta och kryddiga upplevelser stöttes på vid hovens middagsbord och med detta blir er smakresa genom medeltidens samhällsklasser komplett.

Whiljas Taffel

Förrätt - Kryddig salami, saffranssurkål, syrad rödlök, bönsallad med medeltida vinägrett, rostade rotsaker, kryddig ost, kanelgurka och färskost

Huvudrätt - Revben serverade med kumminkryddad surkål. Serveras med lingon

Efterrätt - Preussiskt päron med syrad grädde och hallon 992:-

Dryckestips - Ett krus Chianti Classico passar utmärkt till denna huvudrätt

Brinnande taffel

Förrätt - Kryddig salami, surkål, syrad rödlök, bönsallad med medeltida vinägrett, rostade rotsaker, kryddig ost och färskost

Huvudrätt - Brinnande kyckling späckad med torkad frukt, serverad på en bädd av honungsgriljerad kål

Efterrätt - Fläderpudding med hallonsås och röda bär 958:-

Dryckestips - Från fjärran länder är Cranberry Mead ett friskt komplement till förevarande måltid

Kapitels fastetaffel

Förrätt - Soppa med purjolök och svamp, serveras med mjukt bröd

Huvudrätt - Piroger fyllda med svamp och spenat, på en bädd av honungskål och färskost

Efterrätt - Kryddiga äpplen med sås 866:-

Dryckestips - Kompletteras gärna med skummande öl, eller varför inte fläderblomssaft?

Dryckjom

”I vårt kvarter har således munkar härjat...”

Öl

Konsten att brygga öl är antagligen lika gammal som jordbruket och under medeltiden var det en självklar del av vardagen. Framförallt i städerna var inte alltid tillgången på rent dricksvatten självklar och därför ansågs ölet en nyttigare dryck. Det var ingen konstighet att en person drack så mycket som 2-3 liter om dagen! Däremot var alkoholhalten inte lika hög som idag, snarare likt lättöl.

Av de öl vi serverar här på gården påminner nog Kapitelölen mest om medeltidens dryck med sin lite mörkare fyllighet. Eller varför inte prova en lokal bryggd såsom Klosteröl eller Wisby pils?

Kapitelöl	krus (0,4 l)	78 kr
	kanna (3 l)	540 kr
Summer Pale ale	krus (0,4 l)	68 kr
	kanna (3 l)	510 kr
Utmärk pilsner lager	krus (0,4 l)	55 kr
	kanna (3 l)	420 kr
Wisby Kloster	flaska (33 cl)	55 kr
Wisby Pils	flaska (33 cl)	55 kr

Vin

Liksom öl och mjöd fanns även vin under medeltiden. I Europa var Cistercienserordern särskilt kända för sin skicklighet i konsten att brygga vin. Drycken sades bland annat främja matsmältningen, ge bra blod och öka livslusten. Medeltidens vin var ofta kryddat, men sällan lagrat. Precis som här på Kapitelhusgården så kunde man välja mellan både rött, vitt och rosévin, allt efter eget tycke och smak!

Rött/vitt/rosévin (Husets)	krus (0,2 l)	78 kr
Ananto eko	flaska	300 kr
Chianti Classico	krus (0,2 l)	139 kr
	flaska	530 kr

Cider

Briska fläder	flaska (33 cl)	55 kr

Mjöd

Suttungamjödet sägs ha förts till människornas värld av asaguden Oden som stal det från jättarna i urminnes tider. Den gavs sedan till asar och människor för att sporra dem i skaldekonsten. Mjöd, denna gudarnas dryck, kan närmast liknas vid ett vin. Det görs på honung och vatten och har under hela sin mångtusenåriga historia varit en högprestigedryck. De äldsta bevarade recepten är från 1400-talet, så vi vet med säkerhet att även under medeltiden var drycken populär. Ofta gav man mjöd till varandra som gåva eller drack vid högtidliga tillfällen för att visa sin rikedom.

På Kapitelhusgården har vi valt ut sex olika mjödsorter från tre länder. I Sverige får honungen smak från våra rapsfält och skandinaviska örter, såsom brakved, vilket ger mjödet sin unika prägel. För den som aldrig smakat mjöd tidigare kan det amerikanska mjödet Sky River vara en bra början, det påminner om vitt vin, eller den polska Korzenny med sin neutrala honungssmak. Husets mjöd, Biesiadny, har toner av citrus och kanel som passar varma kvällar.

Husets - Biesiadny (PL)	krus (0,2l)	97 kr
	flaska	340 kr
Aifur (PL)	krus (0,2l)	119 kr
	flaska	415 kr
Korzenny (PL)	krus (0,2l)	115 kr
	flaska	405 kr
Cranberry mead (USA)	krus (0,2l)	149 kr
	flaska	520 kr
Sky River (USA)	krus (0,2l)	125 kr
	flaska	430 kr
Sigtuna (SWE)	krus (0,2l)	98 kr
	flaska	345 kr

Supar

Hanssons hederliga hurvel	supglas (5 cl)	105 kr
Ond bråd död	supglas (5cl)	105 kr
Fernet	supglas (5 cl)	105 kr
Hallon	supglas (5cl)	105 kr

Drinkar

Gin och Tonic	krus (4cl)	105 kr
Gin Russian	krus (4cl)	105 kr
Oasis (gin, curacao, sprite)	krus (4cl)	105 kr
Lennart (Xanté, sprite, lime)	krus (4cl)	105 kr
Razzjazz (Bacardi razz, sprite)	krus (4cl)	105 kr
Whiskey Sour (Tennessee Jack Daniels)	krus (4cl)	125 kr
Rom och cola (Plantation Rum)	krus (4cl)	125 kr

Alkoholfritt

Flädersaft	krus (0,4 l)	25 kr
Iste	flaska (0,33 l)	35 kr
Mineralvatten	flaska (0,33 l)	25 kr
Alkoholfri öl	flaska (0,33 l)	35 kr
Alkoholfri cider	flaska (0,33 l)	35 kr
Alkoholfritt vin	krus (0,2 l)	48 kr
Alkoholfri mjöd	krus (0,4l)	46 kr
Kaffe/te	krus (0,2 l)	23 kr

Om kvällen skall dagen prisas

svärdet, då det frestat är

is, då man över kommer

öl, då det drucket är

- Havamal